

Bijlage 5c

Integrale Planstudie Munnikenland

Beheer en onderhoudplan

Veterinaire aspecten grote grazers: verslag bijeenkomst

Bijeenkomst in het kader van Project Dijkverlegging Munnikenland, Huis Brakel 24 mei 2009

Aanw. Dhr De Kuiper (veehouder), F. van Giessen (veehouder/zoogdierhouder), Dhr Van de Linden (veehouder), H. Kolbach (veehouder, KBG), N vd Heuvel (wildbeheereenheid, KBG), K. Duizer (veehouder), R Hellevoet (AIVD), P. vd Koele (AIVD), M. Buchner (FREE), T. de Bode (FREE), A. Dekker (dierenarts), J. Boeft (veehouder), J. Sipkema (dlg), G.de Vrieze (wsrl) en G. Litjens (bureau Stroming, verslaglegging)

Dierenarts Arnout Dekker van de dierenkliniek Heusden &Altena heeft op verzoek van de initiatiefnemer Waterschap Rivierenland een inleiding verzorgd over veterinaire aspecten van grote grazers in het project Munnikenland. Dit is voor de dierenarts een grote speurtocht geworden in de regelgeving rond de Gezondheid- en Welzijnswet voor Dieren, die overal in ons land geldt. Dit verslag is een korte samenvatting van de hoofdpunten van de lezing en de daaropvolgende discussie met de aanwezigen. Daarnaast is ter vergadering een papieren versie van de lezing van dhr Dekker uitgereikt.

Spoor A, B of C gebieden

Spoor A gebieden zijn grote gebieden (zoals Oostvaardersplassen 5000 hectare) waar een ander regiem wordt gehanteerd, met o.a. niet-gehouden dieren, dan in spoor B gebieden, zoals het toekomstige Munnikenland (700 hectare), met natuurlijke kuddes. Spoor C gebieden zijn de kleinschaliger terreinen waar geen sprake is van natuurlijk begrazingsbeheer maar een landbouwkundig regiem.

Leidraad Grote Grazers

Dit is een door het ministerie van LNV opgestelde leidraad, die geldt voor **alle** grazers in natuurgebieden in ons land.

- de beheerder is verantwoordelijk
- het publiek heeft een plicht tot melding van ongewone zaken
- de leidraad heeft "open einden", met name t.a.v. het ingrijpen in de kuddes bijvoorbeeld in de winterperiode.
- Stichting FREE, die o.a. voor Staatsbosbeheer het begrazingsbeheer voert, hanteert bijvoorbeeld het principe dat 10 % wintersterfte al een te hoog getal is, en er al eerder ingegrepen wordt.
- A. Dekker stelt dat je in spoor B gebieden preventief moet zorgen voor verhongeren van de dieren, door voldoende voedsel aan te bieden, bijvoeren e.d.

Dierziektes

- De gangbare regelgeving is hierop van toepassing, volgens de protocollen vanuit het productschap.
- er is een Verordening vaststelling gezondheidstatus. Je moet dus voortdurend de conditie van de grazers bijhouden en vastleggen.
- dode dieren: je bent wettelijk verplicht deze af te voeren.

Infectieziektes

- het aan- en afvoeren van dieren in natuurgebieden vormt een groot risico, met name het contact tussen dieren, personen en materieel.
- uit onderzoek blijkt dat vogels geen significant risico vormen in de verspreiding van infectieziekten.
- de gezondheidsstatus van de bedrijfsvoering zoals bij FREE is veel beter dan bij een niet nauwkeurig werkende buurman. Met andere woorden: de risico's kunnen in het landbouwgebied veel groter zijn dan in het natuurgebied.

- ook het wisselend inscharen van vee in natuurgebieden is veel riskanter dan het werken met vaste kuddes.
- het protocol is dat je in een natuurgebied een steekproef moet nemen van 3 á 4 dieren per 100. Dit moet in het beheerplan geregeld zijn, met intensieve controle in het veld
- er moeten deugdelijke rasters zijn.

Vragen/discussie

- Is het mogelijk/raadzaam om je eigen vee in te zetten in het toekomstige Munnikenland? Volgens dhr Dekker is dit sterk af te raden, er moeten geen verschillende kuddes zijn.
- Wie beheert de kuddes in de toekomst?

Staatsbosbeheer wordt de beheerder en kan daarin met FREE of anderen werken. De voorwaarden zijn bepalend, niet degene die ze uitvoert.

- Is Munnikenland een spoor B gebied? Of is er sprake van een spoor A gebied van Lobith tot Loevestein?

Het waterschap gaat uit van een spoor B gebied.

- Is er budget voor het onderhoud?

Het waterschap stelt dat de Staatssecretaris het plan moet vaststellen, en vervolgens ook het budget voor inrichting, beheer en onderhoud.

- Wie is FREE?

Tanja de Bode geeft aan dat FREE een Gelderse stichting is die zich bezig houdt met natuurlijke begrazing in Nederland en Europa. Zie www.FREE.eu

- Insecten, muggen en knutten verspreiden ook dierziektes naar de omgeving. Hoe staat het ermee?

Het waterschap wijst op een recent onderzoek van Alterra naar dit onderwerp en naar beleid dat hiervoor in de maak is.

Concept